

การสร้างรังวางไข่ และความสำเร็จในการสืบพันธุ์ของนก ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด จ.นครสวรรค์

กุลธิดา อธิธิพร* และไกรรัตน์ เอี่ยมอำไพ*

บทคัดย่อ

กุลธิดา อธิธิพร และไกรรัตน์ เอี่ยมอำไพ. 2554. การสร้างรังวางไข่และความสำเร็จในการสืบพันธุ์ของนกในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด จ.นครสวรรค์. หน้า 93-112. ใน *ผลงานวิจัย และรายงานความก้าวหน้างานวิจัย ประจำปี 2553*. กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. กรุงเทพฯ.

การศึกษาการสร้างรังวางไข่และความสำเร็จในการสืบพันธุ์ของนกในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด จ.นครสวรรค์ ได้ดำเนินการระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2549 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 รวมระยะเวลา 18 เดือน ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลในแนวสำรวจทั่วพื้นที่บึงบอระเพ็ด จำนวน 8 แนวสำรวจ โดยแต่ละแนวห่างกัน 2 กิโลเมตร แนวสำรวจกว้าง 20 เมตร พบนกสร้างรังวางไข่ในพื้นที่สำรวจทั้งหมด 367 รัง ในนก 19 ชนิด แยกตามหลักอนุกรมวิธานได้ 5 อันดับ 12 วงศ์ 16 สกุล นกส่วนใหญ่สร้างรังวางไข่ในช่วงฤดูฝน โดยเดือนพฤษภาคมสำรวจพบจำนวนรังและชนิดของนกที่สร้างรังวางไข่มากที่สุด สภาพดินที่อยู่อาศัยที่นกเลือกสร้างรังวางไข่จำแนกได้เป็น 6 ประเภท นกประสบความสำเร็จในการสืบพันธุ์เพียง 41 เปอร์เซ็นต์ และนกไม่ประสบความสำเร็จในการสืบพันธุ์ 37 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนรังนกที่สำรวจพบทั้งหมดส่วนอีก 22 เปอร์เซ็นต์ เป็นรังที่ไม่สามารถระบุได้อย่างแน่ชัด โดยสาเหตุหลักที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการสืบพันธุ์มักเกิดขึ้นในช่วงที่แม่นกมีการสร้างรังและวางไข่แล้วแต่ไข่ของนกหายไปจากรังโดยไม่ทราบสาเหตุ 41 เปอร์เซ็นต์ รังนกถูกน้ำท่วม 32 เปอร์เซ็นต์ และสาเหตุอื่น ๆ

คำนำ

บึงบอระเพ็ดเป็นบึงน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย อยู่ในอำเภอเมืองนครสวรรค์ อำเภอท่าตะโก และอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ตั้งอยู่ระหว่างเส้นละติจูด (latitude) ที่ 15° 40'-15° 45' เหนือ และเส้นลองจิจูด (longitude) 100° 10'-100° 23' ตะวันออก มีเนื้อที่ 132,737 ไร่ 56 ตารางวา (212.38 ตารางกิโลเมตร) เดิมบริเวณบึงบอระเพ็ดเป็นเพียงที่ราบลุ่ม รองรับน้ำฝนและน้ำป่าจากที่ราบสูงทางด้านทิศตะวันออก ไหลมาตามลำคลองต่าง ๆ แล้วไหลออกจากบึงลงสู่แม่น้ำน่านทางคลองบอระเพ็ด เมื่อถึงฤดูน้ำหลากคลองและพื้นที่ลุ่มแห่งนี้จะท่วมท้นกลายเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ ในปี พ.ศ. 2470 ได้มีการก่อสร้างฝายกั้นน้ำขึ้นทางทิศตะวันตกและประตูระบายน้ำทางทิศเหนือของบึงบอระเพ็ดทำให้สามารถกักเก็บน้ำไว้ได้ที่ระดับ 23.8 รทก. (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2546) บึงบอระเพ็ดเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงทั้งพืชพรรณและสัตว์ป่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งนก ในพื้นที่แห่งนี้มีนกเข้ามาอาศัยและหากินมากกว่า 298 ชนิด

* สถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

(สถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด, 2554) ทั้งนกน้ำ นกทุ่ง นกผู้ล่าและนกประเภทอื่นๆ บึงบอระเพ็ดมีความสำคัญต่อทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ โดยในช่วงฤดูหนาวสามารถพบนกอพยพมารวมฝูงกันมากกว่า 20,000 ตัว นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่เพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่พบนกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร (*Pseudochelidon sirintarae*) ซึ่งเป็นนกเฉพาะถิ่นของประเทศไทย ถูกค้นพบครั้งแรกในปี พ.ศ. 2511 และพบเห็นเป็นครั้งสุดท้ายในปี พ.ศ. 2520 (Sanguansombat, 2005) สถานที่แห่งนี้ยังเป็นแหล่งสร้างรังวางไข่ของนกนานาชนิด ทั้งนกประจำถิ่นและนกที่อพยพเข้ามาเพื่อทำรังวางไข่ในประเทศไทย ปัญหาการล่านก การทำลายถิ่นที่อยู่อาศัย การบุกรุกทำลายพื้นที่ รวมถึงการที่นกไม่ประสบความสำเร็จในการดำรงเผ่าพันธุ์เป็นเสมือนแรงผลักดันที่ทำให้เกิดการสูญพันธุ์ของนกในพื้นที่ที่มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการศึกษาถึงอัตราการประสบความสำเร็จ และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการสืบพันธุ์ของนกเป็นเรื่องที่สำคัญ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งจะมีส่วนช่วยในเรื่องของการวางแผนมาตรการสำหรับการอนุรักษ์นก และการจัดการพื้นที่เชิงระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความหลากหลายชนิดของนกที่สร้างรังวางไข่ในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงบอระเพ็ด
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับน้ำและการปรากฏของรังนกแต่ละชนิด
3. เพื่อศึกษาถึงวัสดุที่นกใช้สร้างรัง สภาพถิ่นที่อยู่อาศัยรวมถึงพืชพรรณที่ขึ้นปกคลุมบริเวณที่นกแต่ละชนิดสร้างรังวางไข่
4. เพื่อศึกษาถึงอัตราการประสบความสำเร็จในการสืบพันธุ์ของนกแต่ละชนิดที่ทำรังวางไข่ในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงบอระเพ็ด

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการ

อุปกรณ์

1. กล้องถ่ายรูปพร้อมอุปกรณ์บันทึก
2. หนังสือคู่มือดูนก A Guide to the Birds of Thailand โดย Lekagul และ Round (1991)
3. เรือติดเครื่องยนต์หางยาว
4. สมุดบันทึกพร้อมอุปกรณ์เครื่องเขียน
5. ไม้เรียวไผ่
6. ป้ายแสดงหมายเลขประจำรังนก
7. เครื่องกำหนดตำแหน่งภูมิศาสตร์บนพื้นโลก (GPS)
8. สายวัดระดับน้ำ
9. เวอร์เนียร์แคลิเปอร์

วิธีดำเนินการ

1. จัดทำแนวสำรวจทั่วพื้นที่บึงบอระเพ็ด จำนวน 8 แนวสำรวจ โดยใช้ไม้เรียวไผ่ปักไว้เป็นแนวสำรวจ แต่ละแนวสำรวจห่างกัน 2 กิโลเมตร ความกว้างของแนวสำรวจ 20 เมตร ตามแนวทิศเหนือ-ใต้
2. ทำการสำรวจรังนกในแนวสำรวจ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยการนั่งเรือและเดินสำรวจในแนวสำรวจต่าง ๆ เมื่อพบรังนกทำการบันทึกตำแหน่งของรังด้วยเครื่องกำหนดตำแหน่งภูมิศาสตร์บนพื้นโลก (GPS)

3. จำแนกชนิด วัดขนาดของไข่โดยใช้เวอร์เนียแคลิเปอร์ บันทึกรูปร่างและสีของเปลือกไข่ จำนวนไข่หรือลูกนกในแต่ละรัง รวมทั้งวัสดุที่นกใช้สร้างรัง สภาพพื้นที่ ความสูงของรังจากพื้นและอุปนิสัยทั่วไปของนก

4. ทำเครื่องหมายรังนก โดยการเขียนหมายเลขรัง และวันที่ที่พบครั้งแรก จำนวนไข่ในรังลงบนแผ่นพลาสติกและผูกติดไว้กับกอหญ้าหรือพรรณพืชอื่นๆ ห่างจากรัง 1 เมตร เพื่อสำรวจและติดตามการเปลี่ยนแปลงของรังนกจนกระทั่งลูกนกออกจากรังหรือพบลักษณะที่บ่งชี้ว่ารังไม่ประสบความสำเร็จในการสร้างรังวางไข่

5. วางแปลงขนาด 1 ตารางเมตร บริเวณที่นกสร้างรังเพื่อศึกษาพรรณพืชที่ปกคลุมรอบรัง โดยบันทึกข้อมูลชนิดพันธุ์พืชทุกชนิดที่ปรากฏในแปลงตัวอย่างแล้วนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์หาค่าความสำคัญของชนิดพืช (Importance Value Index) โดยคำนวณจากค่าความถี่ ความถี่สัมพัทธ์และการปกคลุมสัมพัทธ์ของพืช โดยใช้สูตรดังนี้

5.1 ความถี่ (Frequency, F) คืออัตราร้อยละของจำนวนแปลงตัวอย่างที่ปรากฏในพันธุ์ไม้ชนิดที่กำหนดต่อจำนวนแปลงที่ทำการสำรวจ

$$F = \frac{\text{จำนวนแปลงตัวอย่างที่ไม้ชนิด A ปรากฏ}}{\text{จำนวนแปลงตัวอย่างทั้งหมดที่สำรวจ}} \times 100$$

5.2 ความถี่สัมพัทธ์ของชนิดพืช (Relative Frequency, RF) คือสัดส่วนของความถี่ของชนิดพืชที่ต้องการต่อความถี่ทั้งหมดของชนิดพืชในสังคม คิดค่าเป็นร้อยละ

$$RF = \frac{\text{ความถี่ของชนิดพืช A}}{\text{ความถี่ของพืชทุกชนิดในสังคม}} \times 100$$

5.3 การปกคลุมสัมพัทธ์ของชนิดพืช คือสัดส่วนของการปกคลุมของชนิดพืชที่ต้องการต่อการปกคลุมของชนิดพืชทั้งหมดในสังคม คิดค่าเป็นร้อยละ

$$RC = \frac{\text{การปกคลุมชนิดพืช A}}{\text{การปกคลุมของพืชทุกชนิดในสังคม}} \times 100$$

5.4 การหาค่าดัชนีความสำคัญของชนิดพืช (Importance Value Index, IVI) คือผลรวมของค่าความถี่สัมพัทธ์และค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ของชนิดพืชนั้นในสังคม ซึ่งได้จากสูตร

$$IVI = RF + RC$$

6. วัดระดับความลึกของน้ำบริเวณที่นกสร้างรัง เพื่อศึกษาระดับความลึกของน้ำกับการปรากฏของรังนกแต่ละชนิด

สถานที่ดำเนินการศึกษา

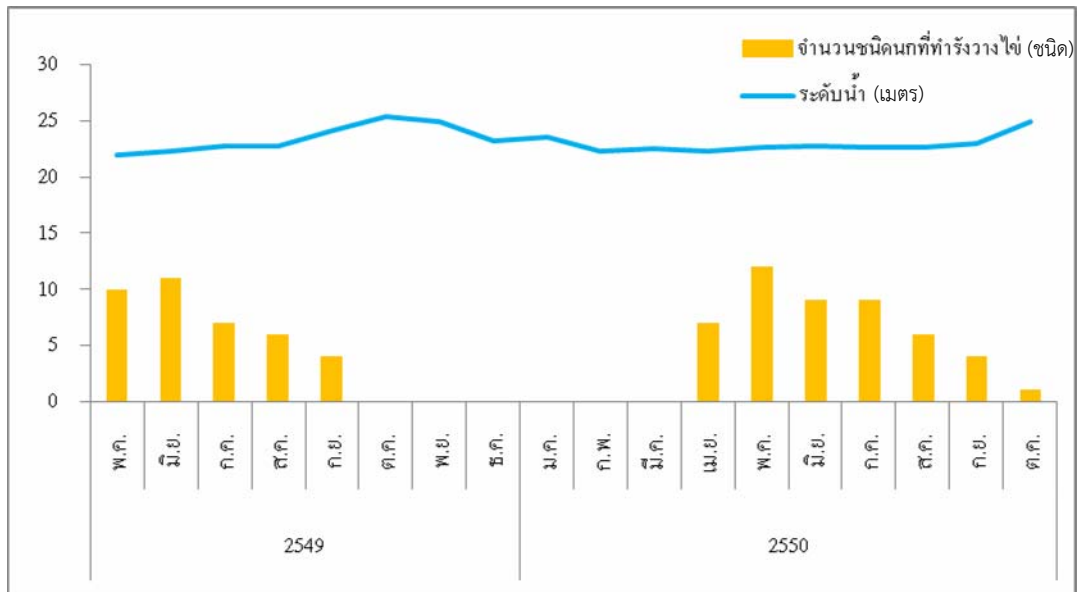
ทำการศึกษาในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2549 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 รวมระยะเวลา 18 เดือน

ผลและวิจารณ์ผล

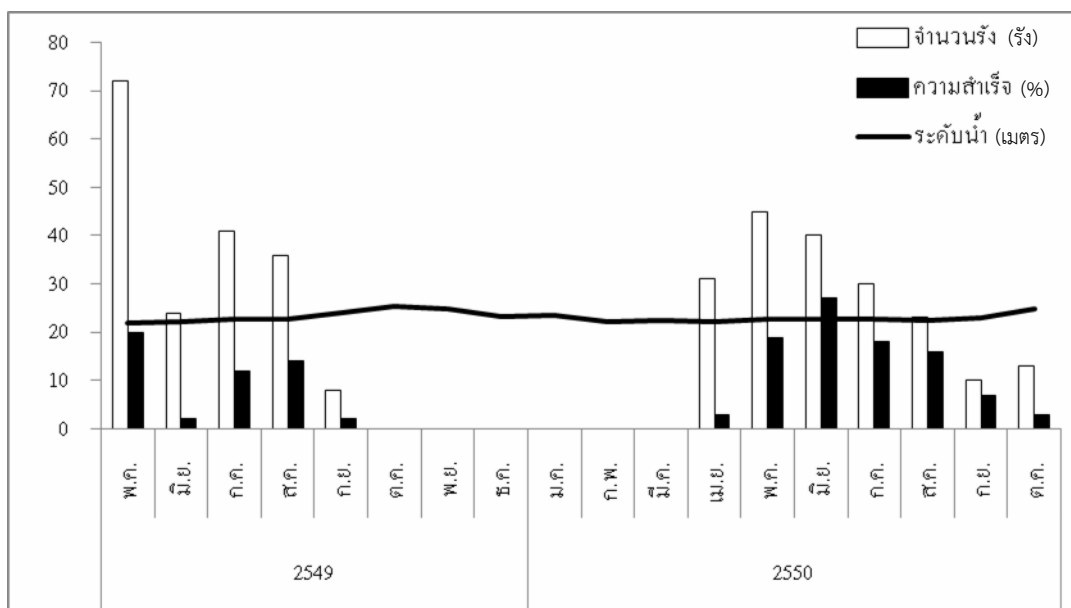
จากการสำรวจและเก็บข้อมูลการสร้างรังวางไข่ของนกในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงบอระเพ็ดระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 รวมระยะเวลา 18 เดือน พบนกสร้างรังวางไข่ทั้งหมด 367 รัง ในนก 19 ชนิด แยกตามหลักอนุกรมวิธานได้ 5 อันดับ 12 วงศ์ 16 สกุล โดยเป็นนกในวงศ์ต่างๆ ดังนี้

วงศ์ Dendrocygnidae	1	ชนิด
วงศ์ Centropodidae	1	ชนิด
วงศ์ Rallidae	2	ชนิด
วงศ์ Rostratulidae	1	ชนิด
วงศ์ Jacanidae	2	ชนิด
วงศ์ Charadriidae	2	ชนิด
วงศ์ Glareolidae	1	ชนิด
วงศ์ Podicipedidae	1	ชนิด
วงศ์ Ardeidae	2	ชนิด
วงศ์ Cisticolidae	2	ชนิด
วงศ์ Sylviidae	1	ชนิด
และ วงศ์ Passeridae	3	ชนิด

นกส่วนใหญ่สร้างรังวางไข่ในช่วงฤดูฝน โดยเดือนพฤษภาคมสำรวจพบจำนวนรังและชนิดของนกที่สร้างรังวางไข่มากที่สุด พบมากถึง 12 ชนิด รองลงมาคือเดือนกรกฎาคมและมิถุนายน ส่วนเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมีนาคมสำรวจไม่พบรังของนกชนิดใดเลย สภาพถิ่นที่อยู่อาศัยที่นกเลือกสร้างรังวางไข่จำแนกได้เป็น 6 ประเภท ประกอบด้วยบริเวณพื้นน้ำโล่ง พืชลอยน้ำ พืชใต้อาบน้ำ ชายฝั่งและทุ่งหญ้า เกาะ และพื้นที่เกษตรกรรม โดยพบจำนวนรังนกมากที่สุดบริเวณพืชใต้อาบน้ำ รองลงมาเป็นบริเวณชายฝั่ง และทุ่งหญ้า ซึ่งระดับน้ำในบึงบอระเพ็ดในช่วงที่ทำการศึกษามีระดับน้ำสูงที่สุดในวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2549 วัดได้ที่ 26.55 รทก. และในเดือนนี้เป็นช่วงที่ระดับน้ำในบึงบอระเพ็ดมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดที่ 25.34 รทก. ถึงแม้ว่าบึงบอระเพ็ดจะมีฝายกั้นน้ำที่สามารถกักเก็บน้ำไว้ได้ แต่ระดับน้ำในบึงบอระเพ็ดก็มีการเปลี่ยนแปลงตลอดทั้งปีเนื่องจากมีคลองหลายสายเชื่อมต่อกับบึงบอระเพ็ดทำให้มีน้ำมากในฤดูน้ำหลากและมีน้ำน้อยในช่วงฤดูแล้งเนื่องจากการนำน้ำไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ โดยระดับน้ำจะเริ่มลดลงตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนสิงหาคม โดยเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549 เป็นเดือนที่มีค่าเฉลี่ยของระดับน้ำต่ำสุด ที่ระดับ 21.91 รทก. (ศูนย์พัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์, ติดต่อบริเวณตัว) (ภาพที่ 1, 2)

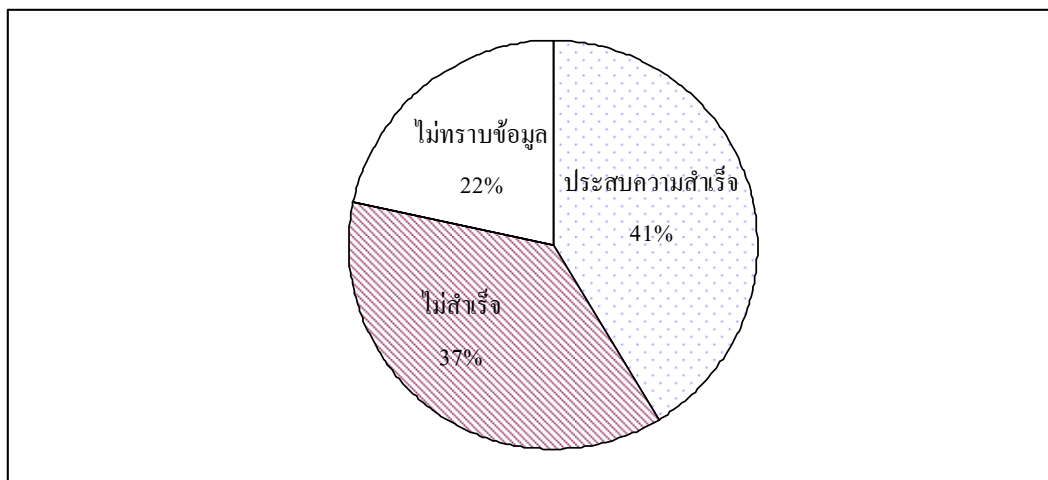
ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนชนิดของนกที่สร้างรังวางไข่และระดับการกักเก็บน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงบอระเพ็ด

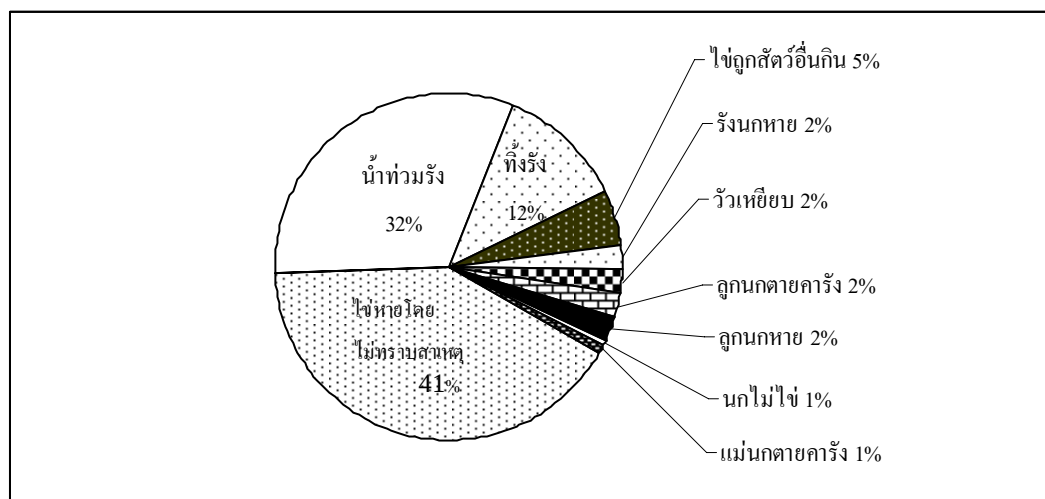
ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนรังของนก จำนวนรังที่ประสบความสำเร็จและระดับการกักเก็บน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงบอระเพ็ด

จากการติดตามรังของนกชนิดต่างๆ ที่สำรวจพบทั้งหมด 367 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จในการสืบพันธุ์เพียง 152 รัง หรือ 41 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนรังนกที่สำรวจพบทั้งหมด นกไม่ประสบความสำเร็จในการสืบพันธุ์ 136 รัง หรือ 37 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนรังนกที่สำรวจพบทั้งหมด และมีอยู่ 79 รัง หรือ 22 เปอร์เซ็นต์ ที่ไม่สามารถระบุได้อย่างแน่ชัด เนื่องจากนกส่วนใหญ่ที่สำรวจพบมีรูปแบบการพัฒนาของลูกนกเป็นแบบ precocial คือลูกนกที่ฟักออกจากไข่แล้วมีขนปกคลุมตัวเต็ม ขาแข็งแรง ลืมตาและออกหากินเองได้ในระยะเวลาสั้นภายใน 1-2 วัน (วิริยฤทธิ์, 2528) พ่อแม่นกไม่ต้องคอยหาอาหารมาป้อนและกกลูกนกในรัง

ทำให้ยากต่อการระบุสถานภาพให้แน่ชัด (ภาพที่ 3) โดยสาเหตุที่ทำให้นกไม่ประสบความสำเร็จในการสืบพันธุ์มักเกิดขึ้นในช่วงที่แม่นกมีการสร้างรังและวางไข่แล้วแต่ไข่ของนกหายไปจากรังโดยไม่ทราบสาเหตุถึง 41 เปอร์เซ็นต์ และรังนกถูกน้ำท่วม 32 เปอร์เซ็นต์ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550 เป็นช่วงที่รังนกถูกน้ำท่วมมากที่สุด โดยเฉพาะรังที่อยู่ในบริเวณชายฝั่งและทุ่งหญ้า โดยเป็นรังของนก 7 ชนิด คือ นกตีนเทียน นกเป็ดแดง นกแอ่นทุ่งใหญ่ นกอีโกลี นกยอดข้าวหางแฟนลาย นกยางไฟธรรมดา และนกโป่งวิด ซึ่งนกบางชนิดได้หาวัสดุมาเสริมรังเพื่อให้รังสูงขึ้น บางรังสูงถึง 18 เซนติเมตร แต่ก็ไม่ทันต่อระดับน้ำที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่วนสาเหตุอื่นๆ เช่น นกทิ้งรัง ไข่ของนกถูกสัตว์อื่นเจาะกิน รังของนกหายไป วัวเหยียบรังนก ลูกนกตายคารัง ลูกนกหายไปจากรัง นกสร้างรังเสร็จแล้วแต่ไม่วางไข่ และพบ 1 รังที่แม่นกตายอยู่ในรัง (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 3 ความสำเร็จในการสืบพันธุ์ของนกในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงบอระเพ็ด

ภาพที่ 4 สาเหตุที่ทำให้นกไม่ประสบความสำเร็จในการสืบพันธุ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงบอระเพ็ด

โดยเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549 เป็นเดือนที่สำรวจพบรังนกมากที่สุด 72 รัง แต่มีเพียง 20 รังเท่านั้นที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งระดับน้ำ พรรณพืชและสภาพถิ่นที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการสร้างรังวางไข่และความสำเร็จในการสืบพันธุ์ของนกในบึงบอระเพ็ด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เป็ดแดง (*Dendrocygna javanica*) สร้างรังระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม พบรัง 14 รัง โดยเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550 เป็นเดือนที่พบรังของนกเป็ดแดงมากที่สุดจำนวน 6 รัง ซึ่งระดับน้ำอยู่ที่ 22.57 รทก. นกเป็ดแดงทำรังในบริเวณที่ไม่มีน้ำท่วมขังจนถึงบริเวณที่มีน้ำลึก 170 เซนติเมตร โดยค่าเฉลี่ยของระดับน้ำที่สามารถพบรังนกเป็ดแดงอยู่ที่ 21.75 เซนติเมตร โดยจำนวนรังนกส่วนใหญ่พบในบริเวณที่ไม่มีน้ำท่วมขัง โดยทั้งหมดสานรังแบบง่าย พบบริเวณชายฝั่งและทุ่งหญ้า 8 รังและบริเวณพืชโผล่พ้นน้ำ 6 รัง โดยหญ้าแพรกน้ำเป็นวัสดุส่วนใหญ่ที่พบว่านกนำมาใช้ในการสร้างรัง รองลงมาคือบัวหลวงและกกสามเหลี่ยมใหญ่ นอกจากนี้ยังพบว่านกได้นำผักเป็ดน้ำ ธูปฤาษี ไมยราบยักษ์ เอื้องเพ็ดม้า กกกลมและแพงพวยน้ำมาใช้ในการสร้างรังอีกด้วย ส่วนลักษณะของรังคมีพีชที่ขึ้นบริเวณรังนกเป็ดแดงพบพีช 9 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของพีชพบว่า หญ้าแพรกน้ำ (34.38) มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด รองลงมาคือ กกสามเหลี่ยมใหญ่ (21.88) และไมยราบยักษ์ (15.63) ตามลำดับ สอดคล้องกับค่าการปกคลุมสัมพันธ์ของพีชซึ่งพบว่า หญ้าแพรกน้ำ (64.19) มีค่าการปกคลุมสัมพันธ์สูงสุด รองลงมาคือ กกสามเหลี่ยมใหญ่ (16.97) และไมยราบยักษ์ (8.80) ตามลำดับ ส่งผลให้หญ้าแพรกน้ำ (98.56) มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด รองลงมาเป็นกกสามเหลี่ยมใหญ่ (38.85) และไมยราบยักษ์ (24.42) ตามลำดับ ไข่ของนกเป็ดแดงมีสีขาว ไม่มีลวดลาย รูปทรงไข่ จากการศึกษาราวไข่ของนกเป็ดแดงจำนวน 14 รัง ไม่พบรังใดเลยที่ประสบความสำเร็จ

ขนาดไข่โดยเฉลี่ย	36.7 x 46.8	มิลลิเมตร (62 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	27.2	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	39.4	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	42.6	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	51.6	มิลลิเมตร
ไข่ที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	37.2	มิลลิเมตร (8 ฟอง ใน 62 ฟอง)
มีความยาว	46.1	มิลลิเมตร (5 ฟอง ใน 62 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มีค่าใกล้เคียงกับด้านยาวของไข่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่เท่ากับ 1.68 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่เท่ากับ 1.61 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่ด้านกว้างและด้านยาวมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามโดยมีค่าเท่ากับ 0.04

นกกะปูดเล็ก (*Centropus bengalensis*) พบเพียง 1 รังในเดือนตุลาคม สร้างรังบริเวณที่มีน้ำลึก 22 เซนติเมตรโดยทำรังสูงจากน้ำ 83 เซนติเมตร ใช้ต้นกกสามเหลี่ยมใหญ่เป็นวัสดุในการสร้างรังโดยทำรังซ้อนอยู่ในกอของต้นกกสามเหลี่ยมใหญ่ สร้างรังแบบลูกบอล วางไข่ 3 ฟอง แต่มีลูกนกเหลือรอดออกจากรังเพียง 1 ตัวเท่านั้น

นกอัญชันคิ้วขาว (*Porzana cinerea*) สร้างรังในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน พบรังทั้งหมด 12 รัง ส่วนใหญ่พบในปี พ.ศ. 2549 ถึง 11 รัง พบมากที่สุดในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2549 โดยพบ 5 รัง ซึ่งเป็นช่วงที่ระดับน้ำในบึงอยู่ที่ 22.70 รทก. สามารถพบรังนกได้ในบริเวณน้ำลึกตั้งแต่ 5 เซนติเมตร ถึง 136 เซนติเมตร จำนวนรังส่วนใหญ่อยู่บริเวณที่ระดับน้ำลึกสูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับน้ำ ทั้งหมดสานรังแบบง่าย ๆ ส่วนใหญ่ใช้หญ้าแพรกน้ำเป็นวัสดุในการสานรัง นอกจากนี้ยังใช้จอกหูหนู บัวหลวง แพงพวยน้ำ หญ้าปล้อง และกกกลมเล็กเป็นวัสดุในการประกอบรังอีกด้วย พบรังในบริเวณพืชโผล่พ้นน้ำ 8 รัง

พีชลอยน้ำ 2 รัง บริเวณชายฝั่งและทุ่งหญ้า 2 รัง ส่วนลักษณะของสังคมพืชที่ขึ้นบริเวณรังนกอัญชันคิ้วขาวพบพีช 7 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์ของพืชพบว่า บัวหลวง (37.04) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ หญ้าแพรกน้ำ (29.63) และหญ้าปล้อง (11.11) ตามลำดับ ส่วนค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ของพืชพบว่า หญ้าแพรกน้ำ (56.73) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ บัวหลวง (16.64) และจอกหูหนู (9.82) ตามลำดับ ทำให้หญ้าแพรกน้ำ (86.36) มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด รองลงมาเป็นบัวหลวง (53.67) และหญ้าปล้อง (18.02) ตามลำดับ ไข่ของนกอัญชันคิ้วขาวมีสีพื้นเป็นสีครีมและมีจุดประสีทองกระจายทั่วทั้งฟองไข่ จากการศึกษาการวางไข่ของนกอัญชันคิ้วขาวจำนวน 12 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จ 6 รัง คิดเป็น 50 % นกวางไข่ตั้งแต่ 2-6 ฟองต่อรัง

ขนาดไข่โดยเฉลี่ย	22.3 x 29.0	มิลลิเมตร (38 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	20.2	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	28.2	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	23.5	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	31.3	มิลลิเมตร
ไข่ที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	21.1	มิลลิเมตร (8 ฟอง ใน 38 ฟอง)
มีความยาว	28.1	มิลลิเมตร (5 ฟอง ใน 38 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มีค่าน้อยกว่าด้านยาวของไข่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่เท่ากับ 1.38 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่เท่ากับ 1.47 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่ด้านกว้างและด้านยาวมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกโดยมีค่าเท่ากับ 0.36

นกอีโง้ง (*Porphyrio porphyrio*) สร้างรังในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน เป็นนกที่พบจำนวนรังมากที่สุดในการศึกษาครั้งนี้โดยพบรังทั้งหมด 70 รัง เดือนพฤษภาคมและเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2550 เป็นเดือนที่พบรังของนกอีโง้งมากที่สุด ซึ่งระดับการกักเก็บน้ำในบึงอยู่ที่ 22.57 รทก. และ 22.71 รทก. ตามลำดับ โดยพบรังของนกอีโง้งในบริเวณที่ไม่มีน้ำท่วมขังจนถึงบริเวณที่มีระดับน้ำลึก 184 เซนติเมตร ค่าเฉลี่ยของระดับน้ำอยู่ที่ 35.52 เซนติเมตร จำนวนรังที่อยู่บริเวณที่มีระดับน้ำลึกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของระดับน้ำ 40 รัง ส่วนรังที่อยู่บริเวณที่มีระดับน้ำลึกสูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับน้ำ 30 รัง ทั้งหมดสานรังแบบง่าย ๆ โดยใช้วัสดุหลากหลายชนิด เช่น หญ้าแพรกน้ำ บัวหลวง หญ้าปล้อง แพงพวยน้ำ กกสามเหลี่ยมใหญ่ เอื้องเป็ดม้า ผักเป็ดไทย ผักบุ้ง ต้นเลา และยอดเทียนนำมาประกอบรัง พบรังในบริเวณพีชโผล่พ้นน้ำ 48 รัง บริเวณชายฝั่งและทุ่งหญ้า 12 รัง พีชลอยน้ำ 8 รัง และบริเวณเกาะ 1 รัง ส่วนลักษณะของสังคมพืชที่ขึ้นบริเวณรังนกอีโง้งพบพีช 14 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์ของพืชพบว่า กกสามเหลี่ยมใหญ่ (27.20) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ หญ้าแพรกน้ำ (26.40) และหญ้าปล้อง (19.20) ตามลำดับ สอดคล้องกับค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ของพืชซึ่งพบว่า กกสามเหลี่ยมใหญ่ (37.33) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ หญ้าแพรกน้ำ (28.25) และหญ้าปล้อง (20.86) ตามลำดับ ส่งผลให้กกสามเหลี่ยมใหญ่ (64.53) มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด รองลงมาเป็นหญ้าแพรกน้ำ (54.65) และหญ้าปล้อง (40.06) ตามลำดับ ไข่ของนกอีโง้งมีสีพื้นเป็นสีครีมมีจุดประสีน้ำตาลแดงและสีม่วงกระจายทั่วทั้งฟองไข่ จากการศึกษาการวางไข่ของนกอีโง้งจำนวน 70 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จ 37 รัง คิดเป็น 52.9% นกวางไข่ตั้งแต่ 1-6 ฟองต่อรัง โดยส่วนใหญ่ขนกวางไข่จำนวน 5 ฟองต่อรัง

ขนาดไซโดยเฉลี่ย	34.4 x 48.6	มิลลิเมตร (235 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	23.1	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	46.7	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	41.8	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	53.6	มิลลิเมตร
ไซที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	34.1	มิลลิเมตร (11 ฟองใน 235 ฟอง)
ไซที่พบส่วนใหญ่มีความยาว	49.8	มิลลิเมตร (9 ฟองใน 235 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มีค่าน้อยกว่าด้านยาวของไข่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่เท่ากับ 1.88 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่เท่ากับ 2.12 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่ด้านกว้างและด้านยาวมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกโดยมีค่าเท่ากับ 0.23

นกโป่งวิด (*Rostratula benghalensis*) สร้างรังในเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน พบรัง 8 รัง โดยพบรังของนกโป่งวิดในบริเวณที่ไม่มีน้ำท่วมขังจนถึงบริเวณที่มีน้ำลึก 12 เซนติเมตร โดยค่าเฉลี่ยของระดับน้ำอยู่ที่ 3.13 เซนติเมตร ส่วนใหญ่ทำรังตามพื้นดินบริเวณชายฝั่งใกล้แหล่งน้ำ โดยทั้งหมดสานรังแบบง่าย ส่วนใหญ่ใช้หญ้าแพรกน้ำเป็นวัสดุในการสร้างรัง นอกจากนี้ยังมีบัวหลวงและเอื้องพืดมาด้วย ส่วนลักษณะของรังคมีพีชที่ขึ้นบริเวณรังนกโป่งวิดพบพีช 7 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์ของพืชพบว่าหญ้าแพรกน้ำ (40.00) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงที่สุด รองลงมาคือ บัวหลวง (25.00) เอื้องพืดมา (10.00) และผักเป็ดไทย (10.00) ตามลำดับ สอดคล้องกับค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ซึ่งพบว่า หญ้าแพรกน้ำ (84.98) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงที่สุด รองลงมาคือ บัวหลวง (10.01) และผักเป็ดไทย (2.43) ตามลำดับ ส่งผลให้หญ้าแพรกน้ำ (124.98) มีค่าดัชนีความสำคัญสูงที่สุด รองลงมาเป็นบัวหลวง (35.01) และผักเป็ดไทย (12.43) ตามลำดับ ไข่ของนกโป่งวิดมีรูปร่างรียาว สีพื้นออกไปทางสีเหลือง มีจุดประสีน้ำตาลแกมม่วงกระจายทั่วทั้งฟองไข่ จากการศึกษารูปร่างไข่นกโป่งวิดจำนวน 8 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จเพียง 2 รัง คิดเป็น 25% แต่ไม่สามารถระบุได้อย่างแน่ชัดว่านกประสบความสำเร็จหรือไม่ถึง 50% โดยนกวางไข่ 4 ฟองต่อรัง

ขนาดไซโดยเฉลี่ย	26.0 x 35.0	มิลลิเมตร (23 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	24.4	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	27.5	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	30.7	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	37.6	มิลลิเมตร
ไซที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	26.1	มิลลิเมตร (4 ฟองใน 23 ฟอง)
มีความยาว	35.7	มิลลิเมตร (4 ฟองใน 23 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มีค่าน้อยกว่าด้านยาวของไข่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่เท่ากับ 0.84 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่เท่ากับ 1.56 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่ด้านกว้างและด้านยาวมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกโดยมีค่าเท่ากับ 0.06

นกอีแจว (*Hydrophasianus chirurgus*) สร้างรังในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน พบรัง 39 รัง นกอีแจวสร้างรังในบริเวณที่มีน้ำลึกตั้งแต่ 1.27 เซนติเมตร จนถึงบริเวณที่มีน้ำลึก 210 เซนติเมตร

ค่าเฉลี่ยของระดับน้ำอยู่ที่ 70.29 เซนติเมตร โดยจำนวนรังที่อยู่บริเวณที่มีระดับน้ำลึกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของระดับน้ำ 25 รัง ส่วนรังที่อยู่บริเวณที่มีระดับน้ำลึกสูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับน้ำ 14 รัง ทั้งหมดสานรังแบบง่าย ๆ โดยใช้จอกหูหนู หญ้าแพรกน้ำ กกสามเหลี่ยมใหญ่ หญ้าปล้อง เอื้องเพ็ดม้า บัวหลวง ผักตบชวา และสาหร่ายข้าวเหนียวเป็นวัสดุในการรองรับ ส่วนใหญ่นำวัสดุมารองรับอย่างหลวม ๆ บนพีชน้ำ เช่นแพงพวยน้ำ หรือแพจอกหูหนูที่แน่นทึบ บางรังพบว่าวางไข่อยู่บนเศษซากพืชที่เน่าเปื่อยลอยเหนือผิวน้ำ พบรังของนกอีแจวในบริเวณพีชโคล์พื้นน้ำ 20 รัง พื้นน้ำโล่ง 1 รัง พีชลอยน้ำ 12 รัง บริเวณชายฝั่งและทุ่งหญ้า 6 รัง โดยพบว่านกอีแจววางไข่ในรังเก่าแต่ทั้งนี้ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าเป็นนกตัวเดิมหรือเป็นนกตัวใหม่ที่เข้ามาวางไข่ในรังเก่า นอกจากนี้ยังพบว่านกอีแจววางไข่ในรังเก่าของนกเป็ดผีเล็กอีกด้วย ส่วนลักษณะของรังนกอีแจวพบพีช 10 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์ของพืชพบว่า บัวสาย (24.00) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ หญ้าแพรกน้ำ (17.33) และบัวหลวง (14.67) ตามลำดับ ส่วนค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ของพืชพบว่า บัวสาย (37.25) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ หญ้าแพรกน้ำ (21.94) และจอกหูหนู (14.20) ตามลำดับ ทำให้บัวสาย (61.25) มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด รองลงมาเป็นหญ้าแพรกน้ำ (39.28) จอกหูหนู (23.54) และบัวหลวง (23.45) ตามลำดับ ไข่ของนกอีแจวมีสีน้ำตาลออกเขียว ไม่มีลวดลาย รูปทรงคล้ายลูกข้างโดยปลายด้านหนึ่งมีลักษณะเล็กและแหลมส่วนอีกด้านหนึ่งมีลักษณะป้าน จากการศึกษาการวางไข่ของนกอีแจวจำนวน 39 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จ 22 รัง คิดเป็น 56.4% นกวางไข่ตั้งแต่ 2-4 ฟองต่อรัง โดยส่วนใหญ่วางไข่จำนวน 4 ฟองต่อรัง

ขนาดไข่โดยเฉลี่ย	26.4 x 35.3	มิลลิเมตร (110 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	12.6	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	28.9	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	13.4	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	45.7	มิลลิเมตร
ไข่ที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	27.1	มิลลิเมตร (12 ฟอง ใน 110 ฟอง)
มีความยาว	36.1	มิลลิเมตร (6 ฟอง ใน 110 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มีค่าน้อยกว่าด้านยาวของไข่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่เท่ากับ 2.52 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่เท่ากับ 4.41 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่ด้านกว้างและด้านยาว มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกโดยมีค่าเท่ากับ 0.87

นกพริก (*Metopidius indicus*) ทำรังในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน พบรัง 30 รัง นกพริกสร้างรังบริเวณน้ำตื้นตั้งแต่ 5 เซนติเมตร จนถึงบริเวณที่มีระดับน้ำลึก 173 เซนติเมตร โดยค่าเฉลี่ยของระดับน้ำที่พบรังของนกพริกอยู่ที่ 56.2 เซนติเมตร ซึ่งจำนวนรังที่พบส่วนใหญ่อยู่บริเวณที่มีระดับน้ำลึกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของระดับน้ำ สานรังแบบง่ายโดยพบรังในบริเวณพีชลอยน้ำ 8 รัง พีชโคล์พื้นน้ำ 15 รัง บริเวณชายฝั่งและทุ่งหญ้า 7 รัง โดยใช้จอกหูหนู หญ้าแพรกน้ำ หญ้าปล้อง แพงพวยน้ำ บัวหลวง ผักบู่ ผักตบชวา เอื้องเพ็ดม้า กกสามเหลี่ยมใหญ่เป็นวัสดุในการสานรัง นอกจากนี้บางรังยังพบว่านกนำใบบัวที่เน่าเปื่อยมาใช้ประกอบรังอีกด้วย ส่วนลักษณะของรังนกพริกพบพีช 10 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์ของพืชพบว่า หญ้าแพรกน้ำ (30.51) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ แพงพวยน้ำ (23.73) และบัวหลวง (22.03) ตามลำดับ ส่วนค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ของพืชพบว่า หญ้าแพรกน้ำ (53.69) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ แพงพวยน้ำ (18.33) และจอกหูหนู (7.64) ตามลำดับ ทำให้หญ้าแพรกน้ำ (84.20) มีค่าดัชนี

ความสำคัญสูงสุด รองลงมาเป็นแพงพวยน้ำ (42.06) และบัวหลวง (29.17) ตามลำดับ ไข่ของนกพริกมีสีพื้นเป็นสีน้ำตาล มีลายเส้นสีน้ำตาลเข้มและสีดำทั่วทั้งฟองไข่ เปลือกไขหนาและเป็นมัน รูปทรงคล้ายลูกข่างโดยที่ปลายด้านหนึ่งแหลมส่วนอีกด้านหนึ่งมีลักษณะป้าน จากการศึกษาการวางไข่ของนกพริกจำนวน 30 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จเพียง 12 รัง คิดเป็น 40% แต่ไม่สามารถระบุข้อมูลได้อย่างแน่ชัดอีก 43.3% นกวางไข่ตั้งแต่ 2-4 ฟองต่อรัง โดยส่วนใหญ่่นกวางไข่จำนวน 4 ฟองต่อรัง

ขนาดไข่โดยเฉลี่ย	24.8 x 35.2	มิลลิเมตร (87 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	12.5	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	36.3	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	13.6	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	40.4	มิลลิเมตร
ไข่ที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	26.1	มิลลิเมตร (13 ฟองใน 87 ฟอง)
มีความยาว	36.3	มิลลิเมตร (7 ฟองใน 87 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มีค่าน้อยกว่าด้านยาวของไข่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่เท่ากับ 3.38 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่เท่ากับ 1.56 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่ด้านกว้างและด้านยาวมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกโดยมีค่าเท่ากับ 5.60

นกตีนเทียน (*Himantopus himantopus*) ทำรังในเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน พบรังทั้งหมด 63 รัง เดือนเมษายนและเดือนพฤษภาคมเป็นเดือนที่นกสร้างรังวางไข่มากที่สุด โดยเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549 พบรังนกตีนเทียนมากถึง 39 รัง ซึ่งเป็นช่วงที่ระดับน้ำในบึงน้อยที่สุดอยู่ที่ 21.91 รทก. สามารถพบรังนกตีนเทียนบนพื้นดินจนถึงบริเวณที่มีระดับน้ำลึก 38 เซนติเมตร โดยนกจะสร้างรังให้สูงกว่าระดับน้ำซึ่งบางรังสร้างสูงถึง 18 เซนติเมตร โดยค่าเฉลี่ยของระดับน้ำที่สามารถพบรังนกได้อยู่ที่ 4.86 เซนติเมตร ซึ่งจำนวนรังนกส่วนใหญ่พบตามพื้นดินและทุ่งหญ้าโล่งไม่มีน้ำท่วมขัง โดยเลือกทำรังบริเวณชายฝั่งและทุ่งหญ้า 38 รัง บริเวณพืชโผล่พื้นน้ำ 13 รัง บริเวณเกาะ 8 รัง และบริเวณพืชลอยน้ำ 4 รัง โดยเป็นรังที่ใช้วัสดุสานกันแบบง่าย 40 รังและเป็นรังที่ทำตามพื้นดินและพื้นหญ้า 23 รัง โดยหญ้าแพรกน้ำเป็นวัสดุรองรังที่นกเลือกใช้มากที่สุด พบว่าใน 61 รังจาก 63 รังใช้หญ้าแพรกน้ำเป็นวัสดุรองรัง นอกจากนี้ยังมีเอื้องแพ็ดม้า หญ้าปล้อง บัวหลวง ขี้ฟูด เปลือกหอย และเศษไม้แห้งที่นกนำมาใช้เป็นวัสดุรองรัง ส่วนลักษณะของรังนกที่ขึ้นบริเวณรังนกตีนเทียนพบพืช 11 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์ของพืชพบว่า หญ้าแพรกน้ำ (54.84) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ หญ้าปล้อง (10.75) และเอื้องแพ็ดม้า (8.60) ตามลำดับ ส่วนค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ของพืชพบว่า หญ้าแพรกน้ำ (83.10) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ เอื้องแพ็ดม้า (4.02) และบัวสาย (3.70) ตามลำดับ ทำให้หญ้าแพรกน้ำ (137.94) มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด รองลงมาเป็นหญ้าปล้อง (13.69) และเอื้องแพ็ดม้า (12.62) ตามลำดับ ไข่ของนกตีนเทียนมีพื้นเป็นสีน้ำตาลอ่อนมีลายเส้นสีน้ำตาลเข้มและสีดำกระจายทั่วทั้งฟองไข่ รูปทรงคล้ายลูกข่าง จากการศึกษาการวางไข่ของนกตีนเทียนจำนวน 63 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จเพียง 17 รัง คิดเป็น 27% ไม่ประสบความสำเร็จถึง 46% เนื่องจากรังนกถูกน้ำท่วมถึงแม้ว่านกจะพยายามเสริมรังให้สูงขึ้นเพื่อไม่ให้ไข่ถูกน้ำท่วม แต่เนื่องจากระดับน้ำเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจึงทำให้ลูกนกฟกออกจากไข่ไม่ทันโดยพบ 1 รังที่ลูกนกฟกฟกออกจากไข่จนน้ำตายอยู่ในรัง ส่วนสาเหตุอื่นๆ เช่น ไข่หายไ้โดยไม่ทราบสาเหตุและนกทิ้งรัง โดยนกวางไข่ตั้งแต่ 3-4 ฟอง ต่อรัง โดยส่วนใหญ่่นกวางไข่จำนวน 4 ฟองต่อรัง

ขนาดไข่โดยเฉลี่ย	31.1 x 42.9	มิลลิเมตร (119 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	27.4	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	42.1	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	40.1	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	49.3	มิลลิเมตร
ไข่ที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	31.1	มิลลิเมตร (18 ฟอง ใน 119 ฟอง)
มีความยาว	41.1	มิลลิเมตร (11 ฟอง ใน 119 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มีค่าน้อยกว่าด้านยาวของไข่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่เท่ากับ 1.51 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่เท่ากับ 1.73 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่ด้านกว้างและด้านยาว มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกโดยมีค่าเท่ากับ 0.15

นกกระแตแต้แว๊ด (*Vanellus indicus*) พบเพียง 2 รังในเดือนเมษายน พ.ศ. 2550 โดยพบรังบริเวณพื้นที่โล่งไม่มีน้ำท่วมขัง สร้างรังตามพื้นดินในบริเวณชายฝั่งของบึงบอระเพ็ด พืชที่ใช้เป็นวัสดุในการสร้างรังคือ กกสามเหลี่ยมใหญ่ หญ้าแพรกน้ำและใบบัวสาย นอกจากนี้ในบริเวณรังยังพบก้อนดินเล็กๆ วางไว้รอบรังอีกด้วย ส่วนลักษณะของรังคมีพืชที่ขึ้นบริเวณรังนกกระแตแต้แว๊ดพบพืช 3 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์ของพืชพบว่า หญ้าแพรกน้ำ (50.00) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ กกสามเหลี่ยมใหญ่ (25.00) และบัวหลวง (25.00) ตามลำดับ สอดคล้องกับค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ซึ่งพบว่า หญ้าแพรกน้ำ (73.00) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ กกสามเหลี่ยมใหญ่ (18.00) และบัวหลวง (9.00) ตามลำดับ ส่งผลให้หญ้าแพรกน้ำ (123.0) มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด รองลงมาเป็นกกสามเหลี่ยมใหญ่ (43.0) และบัวหลวง (34.0) ตามลำดับ ไข่ของนกกระแตแต้แว๊ดมีสีพื้นเป็นสีน้ำตาลอ่อน มีรอยแต้มสีน้ำตาลอ่อนและเข้ม ขนาดแตกต่างกันออกไปกระจายทั่วทั้งฟองไข่ รูปทรงคล้ายลูกข้าง จากการศึกษารูปร่างของนกกระแตแต้แว๊ดจำนวน 2 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จ 1 รัง ส่วนอีกรัง ไม่สามารถระบุได้ว่านกประสบความสำเร็จหรือไม่ โดยนกวางไข่ 4 ฟอง ต่อรัง

ขนาดไข่โดยเฉลี่ย	30.3 x 42.5	มิลลิเมตร (8 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	29.1	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	31.6	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	41.2	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่ มากที่สุด คือ	44.8	มิลลิเมตร
ไข่ที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	30.1	มิลลิเมตร (2 ฟอง ใน 8 ฟอง)
มีความยาว	-	มิลลิเมตร (แปรผัน)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มีค่าน้อยกว่าด้านยาวของไข่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่เท่ากับ 0.9 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่เท่ากับ 1.27 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่ด้านกว้างและด้านยาว มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกโดยมีค่าเท่ากับ 0.42

นกแอ่นทุ่งใหญ่ (*Glareola maldivarum*) ทำรังในเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน พบรัง 26 รัง โดยเดือนเมษายนและเดือนพฤษภาคมเป็นเดือนที่นกสร้างรังวางไข่มากที่สุด โดยเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549 พบรังนกแอ่นทุ่งใหญ่ 14 รัง ซึ่งเป็นช่วงที่ระดับน้ำในบึงน้อยที่สุด ส่วนเดือนเมษายน พ.ศ. 2550 พบ 10 รัง ซึ่งระดับน้ำในบึงอยู่ที่ 22.20 รทก. นกแอ่นทุ่งใหญ่วางไข่บนพื้นดินโดยทำดินให้เป็นแอ่งเล็กๆ โดยใช้หญ้า แพรกน้ำ หญ้าปล้อง บัวหลวง เอื้องเพ็ดม้าเป็นวัสดุที่ใช้ในการสร้างรัง บางรังพบก้อนดินและเปลือกหอยเล็กๆ วางอยู่รอบรัง พบรังในบริเวณชายฝั่งและทุ่งหญ้า 20 รัง บริเวณเกาะ 5 รัง และในพื้นที่เกษตรกรรม 1 รัง ส่วนลักษณะของสังคมพืชที่ขึ้นบริเวณรังนกแอ่นทุ่งใหญ่พบพืช 3 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์ของพืชพบว่า หญ้าแพรกน้ำ (45.10) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ เอื้องเพ็ดม้า (15.69) และเทียนนา (13.73) ตามลำดับ สอดคล้องกับค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ซึ่งพบว่า หญ้าแพรกน้ำ (80.28) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ เอื้องเพ็ดม้า (9.98) และเทียนนา (6.71) ตามลำดับ ส่งผลให้หญ้าแพรกน้ำ (125.38) มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด รองลงมาเป็นเอื้องเพ็ดม้า (25.67) และเทียนนา (20.44) ตามลำดับ ไข่ของนกแอ่นทุ่งใหญ่ มีสีพื้นเป็นสีครีม มีรอยแต้มสีน้ำตาลเข้มและสีเทากระจายทั่วทั้งฟองไข่ จากการศึกษาการวางไข่ของนกแอ่นทุ่งใหญ่จำนวน 27 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จเพียง 7 รัง คิดเป็น 25.9% ไม่ประสบความสำเร็จถึง 51.9% สาเหตุของการสูญเสียเกิดจากรังนกถูกน้ำท่วม ไข่หายไปโดยไม่ทราบสาเหตุและถูกวัวเหยียบ นกวางไข่ตั้งแต่ 1-3 ฟอง ต่อรัง โดยส่วนใหญ่่นกวางไข่จำนวน 2 หรือ 3 ฟองต่อรัง

ขนาดไข่โดยเฉลี่ย	24.1 x 31.3	มิลลิเมตร (64 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	21.2	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	32.6	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	20.5	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่มากที่สุด คือ	46.7	มิลลิเมตร
ไข่ที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	24.1	มิลลิเมตร (7 ฟอง ใน 64 ฟอง)
มีความยาว	30.5	มิลลิเมตร (8 ฟอง ใน 64 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มีค่าน้อยกว่าด้านยาวของไข่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่เท่ากับ 1.9 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่เท่ากับ 3.41 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่ด้านกว้างและด้านยาว มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกโดยมีค่าเท่ากับ 0.35

เป็ดผีเล็ก (*Tachybaptus ruficollis*) เริ่มทำรังในเดือนกรกฎาคมถึงเดือนตุลาคม พบรังทั้งหมด 32 รัง โดยเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2549 เป็นเดือนที่พบรังนกเป็ดผีเล็กมากที่สุด 10 รัง ซึ่งระดับน้ำในบึงอยู่ที่ 22.70 รทก. สามารถพบรังนกเป็ดผีเล็กในบริเวณน้ำลึกตั้งแต่ 36 เซนติเมตร จนถึงระดับความลึก 288 เซนติเมตร ค่าเฉลี่ยระดับความลึกของน้ำอยู่ที่ 131.28 เซนติเมตร ซึ่งพบรังของนกเป็ดผีเล็กอยู่บริเวณที่มีระดับน้ำลึกต่ำกว่าระดับน้ำลึกเฉลี่ย 22 รัง ส่วนอีก 11 รัง พบว่าอยู่ในบริเวณที่มีระดับน้ำลึกสูงกว่าระดับน้ำลึกเฉลี่ย โดยรังทั้งหมดเป็นรังที่สามารถลอยน้ำได้ สภาพพื้นที่ที่นกเป็ดผีเล็กเลือกใช้เป็นที่สร้างรังวางไข่นั้นส่วนใหญ่พบบริเวณพืชโผล่พ้นน้ำ 29 รัง และอีก 4 รัง พบบริเวณพืชลอยน้ำ วัสดุที่ใช้ทำรังเป็นเศษซากของพืชที่เน่าเปื่อย พวกหญ้าแพรกน้ำ บัวหลวง จอกหูหนู สาหร่าย ผักบุ้ง เอื้องเพ็ดม้า เทียนนา ดิปลิน้ำ วางซ้อนทับกันเป็นทรงกลม นอกจากนี้บางรังยังพบว่านกนำพืชที่ยังสดอยู่มาประกอบรังด้วย เช่น ผักบุ้ง หญ้าดอกขาว สาหร่ายข้าวเหนียว แพงพวยน้ำ และพบ 2 รัง ที่มีขนนกเป็ดผีเล็กเองเป็นวัสดุรองรัง ส่วนลักษณะของสังคมพืชที่ขึ้นบริเวณรังนกเป็ดผีเล็กพบพืช 10 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์พบว่า บัวหลวง (30.36) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงสุด

รองลงมาคือ หญ้าปล้อง (12.50) จอกหูหนู (10.71) และแพงพวยน้ำ (10.71) ตามลำดับ สอดคล้องกับค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ของพืชพบว่า บัวหลวง (31.19) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ หญ้าปล้อง (21.45) และจอกหูหนู (14.76) ตามลำดับ ส่งผลให้บัวหลวง (61.54) มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุดรองลงมาคือ หญ้าปล้อง (33.95) และจอกหูหนู (25.47) ตามลำดับ ไซของนกเป็ดผีเล็กมีรูปร่างคล้ายไขไก่ สีขาว โดยส่วนใหญ่พบว่ามีสีน้ำตาลเคลือบที่ผิวของเปลือกไขอยู่ เนื่องจากนกได้นำพืชที่เน่าเปื่อยมาเป็นวัสดุรองรังทำให้ไขเปื้อนสีของพืชเหล่านั้น จากการศึกษาการวางไข่ของนกเป็ดผีเล็กจำนวน 32 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จ 16 รัง นกวางไข่ตั้งแต่ 1-5 ฟองต่อรัง โดยส่วนใหญ่่นกวางไข่จำนวน 3 ฟองต่อรัง

ขนาดไข่โดยเฉลี่ยของนกเป็ดผีเล็ก	24.0 x 32.7	มิลลิเมตร (85 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	12.2	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	29.6	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	13.3	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	40.2	มิลลิเมตร
ไข่ที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	26.1	มิลลิเมตร (8 ฟอง ใน 85 ฟอง)
มีความยาว	35.1	มิลลิเมตร (6 ฟอง ใน 85 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มีค่าน้อยกว่าด้านยาวของไข่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่เท่ากับ 4.5 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่เท่ากับ 7.3 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่ด้านกว้างและด้านยาวมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน โดยมีค่าเท่ากับ 0.96

นกยางไฟหัวดำ (*Ixobrychus sinensis*) เริ่มทำรังในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม พบรังทั้งหมด 7 รัง โดยพบในบริเวณน้ำลึกตั้งแต่ 7 เซนติเมตร จนถึงระดับความลึก 29 เซนติเมตร สานรังอยู่เหนือระดับน้ำตั้งแต่ 10-85 เซนติเมตร โดยทั้งหมดสานรังแบบง่ายในบริเวณพืชโผล่พื้นน้ำ 5 รัง ชายฝั่งและทุ่งหญ้า 1 รังและบริเวณเกาะ 1 รัง ใช้กกสามเหลี่ยมใหญ่และหญ้าแพรกน้ำเป็นวัสดุในการสานรัง ทำรังบริเวณโคนกอของต้นกกสามเหลี่ยมใหญ่ ลักษณะของรังคอกพืชที่ขึ้นบริเวณรังนกยางไฟหัวดำพบพืช 3 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์ของพืชพบว่า กกสามเหลี่ยมใหญ่ (75.0) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ ผักตบชวา (12.50) และบัวหลวง (12.50) ตามลำดับ สอดคล้องกับค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ซึ่งพบว่า กกสามเหลี่ยมใหญ่ (85.71) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ ผักตบชวา (9.29) และบัวหลวง (5.0) ตามลำดับ ส่งผลให้กกสามเหลี่ยมใหญ่ (160.71) มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุดรองลงมาเป็นผักตบชวา (21.79) และบัวหลวง (17.50) ตามลำดับ ไซของนกยางไฟหัวดำมีสีขาว ไม่มีลวดลาย รูปทรงไข่ จากการศึกษาการวางไข่ของนกยางไฟหัวดำจำนวน 7 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จ 4 รัง โดยนกวางไข่ 4 ฟองต่อรัง

ขนาดไข่โดยเฉลี่ย	24.2 x 31.2	มิลลิเมตร (24 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	22.5	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	22.7	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	28.0	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	35.1	มิลลิเมตร
ไข่ที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	24.2	มิลลิเมตร (2 ฟอง ใน 24 ฟอง)
มีความยาว	31.4	มิลลิเมตร (3 ฟอง ใน 24 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มี่มีค่าน้อยกว่าด้านยาวของไข่มี่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่มี่เท่ากับ 1.08 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่มี่เท่ากับ 1.28 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่มี่ด้านกว้างและด้านยาวมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน โดยมีค่าเท่ากับ 0.67

นกยางไฟธรรมดา (*Ixobrychus cinnamomeus*) สร้างรังในเดือนเมษายนถึงเดือนสิงหาคม พบรังทั้งหมด 21 รัง โดยพบมากในปี พ.ศ. 2550 ถึง 19 รัง ซึ่งเป็นช่วงที่ระดับน้ำในบึงอยู่ที่ 22.61 รทก. โดยพบรังของนกยางไฟธรรมดาในบริเวณที่ไม่มีน้ำท่วมขังจนถึงบริเวณที่น้ำลึก 41 เซนติเมตร ค่าความลึกน้ำเฉลี่ยอยู่ที่ 17.04 เซนติเมตร พบรังนกที่อยู่ในบริเวณที่มีระดับน้ำลึกต่ำกว่าระดับน้ำลึกเฉลี่ย 12 รัง และพบ 9 รังอยู่ในบริเวณที่มีระดับน้ำลึกสูงกว่าความลึกน้ำเฉลี่ย ส่วนความสูงของรังจากระดับน้ำพบว่าบางรังสร้างอยู่เหนือระดับน้ำถึง 90 เซนติเมตร โดยทั้งหมดสานรังแบบง่ายบริเวณโคนกอของต้นกกสามเหลี่ยมใหญ่ ในสภาพถิ่นที่อยู่อาศัยแบบพืชโผล่พ้นน้ำ 18 รัง ชายฝั่งและทุ่งหญ้า 3 รัง ใช้พืชหลากหลายชนิดเป็นวัสดุในการสร้างรัง เช่น หญ้าแพรกน้ำ ไม้ยราบยักษ์ หญ้าปล้อง กกสามเหลี่ยมใหญ่ ผักบุ้ง เอื้องเพ็ดม้า และเทียนนา เป็นต้น ส่วนลักษณะของรังนกไฟธรรมดาที่ขึ้นบริเวณรังนกยางไฟธรรมดาพบพืช 8 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์ของพืชพบว่า กกสามเหลี่ยมใหญ่ (53.33) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ หญ้าแพรกน้ำ (16.67) และหญ้าปล้อง (10.00) ตามลำดับ สอดคล้องกับค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ซึ่งพบว่า กกสามเหลี่ยมใหญ่ (68.10) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ หญ้าแพรกน้ำ (14.95) และหญ้าปล้อง (10.00) ตามลำดับ ส่งผลให้กกสามเหลี่ยมใหญ่ (121.43) มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด รองลงมาเป็นหญ้าแพรกน้ำ (31.62) และหญ้าปล้อง (20.00) ตามลำดับ ไข่มี่ของนกยางไฟธรรมดามีสีขาว ไม่มีลวดลาย รูปทรงไข่ จากการศึกษารูปร่างไข่มี่ของนกยางไฟธรรมดาจำนวน 21 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จ 8 รัง คิดเป็น 38.1% โดยนกวางไข่ตั้งแต่ 2-5 ฟองต่อรัง โดยส่วนใหญ่ขนาดไข่มี่จำนวน 4 ฟองต่อรัง

ขนาดไข่มี่โดยเฉลี่ย	26.5 × 32.5	มิลลิเมตร (49 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่มี่น้อยที่สุด คือ	23.1	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	34.2	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่มี่น้อยที่สุด คือ	29.4	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	35.3	มิลลิเมตร
ไข่มี่ที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	27.2	มิลลิเมตร (6 ฟอง ใน 49 ฟอง)
มีความยาว	33.0	มิลลิเมตร (4 ฟอง ใน 49 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มี่มีค่ามากกว่าด้านยาวของไข่มี่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่มี่เท่ากับ 1.75 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่มี่เท่ากับ 1.43 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่มี่ด้านกว้างและด้านยาวมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก โดยมีค่าเท่ากับ 0.18

นกหางนาคร (*Megalurus palustris*) พบรังในเดือนพฤษภาคมเพียงเดือนเดียว พบรังทั้งหมด 4 รัง โดยบริเวณที่พบรังจะเป็นทุ่งหญ้าและป่าไม้ยราบยักษ์ที่ไม่มีน้ำท่วมขัง นกใช้หญ้าแพรกน้ำเป็นวัสดุหลักในการสานรังให้เป็นรูปลูกบอลซ้อนอยู่ในพงหญ้าที่แน่นทึบ นอกจากนี้ยังใช้กกสามเหลี่ยมใหญ่และรากของผักตบชวาในการรองรังอีกด้วย ส่วนลักษณะของรังนกไฟธรรมดาพบพืช 5 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์ของพืชพบว่า ไม้ยราบยักษ์ (41.67) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือหญ้าแพรกน้ำ (25.00) และหญ้าปล้อง (16.67) ตามลำดับ ส่วนค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ของพืชพบว่า

หญ้าแพรกน้ำ (75.62) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ หญ้าปล้อง (18.18) และกกสามเหลี่ยมใหญ่ (3.31) ตามลำดับ ไข่ของนกหางนาครมีสีขาว มีรอยแต้มหลากหลายสีส้ม เช่น น้ำตาลเข้ม สีดำ สีม่วง กระจายทั่วทั้งฟองไข่ จากการศึกษารวบรวมไข่ของนกหางนาครจำนวน 4 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จ 2 รัง นกวางไข่ตั้งแต่ 3-4 ฟอง ต่อรัง

ขนาดไข่โดยเฉลี่ย	16.6 x 22.3	มิลลิเมตร (11 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	16.1	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	17.4	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	21.1	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	23.6	มิลลิเมตร
ไข่ที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	16.1	มิลลิเมตร (4 ฟอง ใน 11 ฟอง)
มีความยาว	22.2	มิลลิเมตร (2 ฟอง ใน 11 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มีค่าน้อยกว่าด้านยาวของไข่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่เท่ากับ 0.05 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่เท่ากับ 0.09 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่ด้านกว้างและด้านยาว มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกโดยมีค่าเท่ากับ 0.74

นกยอดข้าวหางแพนลาย (*Cisticola juncidis*) สร้างรังในเดือนเมษายน ของปี พ.ศ. 2549 และเดือนมิถุนายน 2550 เพียงปีละ 1 รัง ในบริเวณที่ไม่มีน้ำท่วมขังจนถึงบริเวณที่มีน้ำลึก 15 เซนติเมตร โดยพบ 1 รังที่ทำรังสูงจากระดับน้ำ 12 เซนติเมตร ส่วนรังที่เหลือทำอยู่ในกอหญ้าแพรกน้ำที่แน่นทึบ โดยทั้งหมดสานรังเป็นรูปถ้วยในบริเวณชายฝั่งและทุ่งหญ้า ซึ่งรังแรกมีหญ้าปล้องเพียงชนิดเดียวขึ้นปกคลุมรอบรัง 100% ส่วนรังที่สองมีหญ้าแพรกน้ำเพียงชนิดเดียวขึ้นปกคลุมรอบรัง 100% ไข่ของนกยอดข้าวหางแพนลายมีสีพื้นเป็นสีครีม มีจุดประสีน้ำตาลแดงกระจายทั่วทั้งฟองไข่ รังของนกยอดข้าวหางแพนลายที่สำรวจพบทั้ง 2 รัง ไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากถูกน้ำท่วม 1 รัง ส่วนอีกรังนั้นไข่ของนกหายไปโดยไม่ทราบสาเหตุ

นกกระเจิบหญ้าสีเรียบ (*Prinia inornata*) พบเพียง 1 รังในเดือนมิถุนายน ของปีพ.ศ. 2549 โดยนกสร้างรังในบริเวณที่มีน้ำลึก 31 เซนติเมตรและรังอยู่สูงจากน้ำ 89 เซนติเมตร ทำรังในบริเวณพืชโผล่พ้นน้ำ นกใช้กกสามเหลี่ยมใหญ่เป็นวัสดุในการสร้างรังโดยนกฉีกต้นกกสามเหลี่ยมใหญ่ให้เป็นเส้นเล็กๆ แล้วนำมาสานบริเวณกลางกอของต้นกกสามเหลี่ยมใหญ่ ไข่ของนกกระเจิบหญ้าสีเรียบมีสีขาว มีจุดประสีน้ำตาลและสีแดง กระจายทั่วทั้งฟองไข่โดยเฉพาะทางด้านป้าน รังนี้วางไข่ 2 ฟองแต่มีลูกนกเหลือรอดสามารถบินออกจากรังได้ เพียง 1 ตัว

นกกระจาบอกลาย (*Ploceus manyar*) ทำรังในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม พบรังทั้งหมด 16 รัง พบในบริเวณที่มีน้ำลึกตั้งแต่ 16 เซนติเมตร ถึงระดับความลึก 134 เซนติเมตร โดยค่าเฉลี่ยของระดับความลึกที่สามารถพบรังนกได้อยู่ที่ 53.73 เซนติเมตร จำนวนรังนกที่พบส่วนใหญ่อยู่บริเวณที่มีระดับน้ำลึกต่ำกว่าระดับน้ำลึกเฉลี่ย โดยทั้งหมดเลือกทำรังในบริเวณพืชโผล่พ้นน้ำ รูปแบบรังเป็นรังแบบแขวน วัสดุในการสร้างรังคือต้นกกสามเหลี่ยมใหญ่และใบเลา โดยที่นกจะฉีกใบของพืชทางด้านยาวให้เป็นเส้นเล็กๆ แล้วนำมาสานเข้าด้วยกันอย่างประณีต โดยด้านบนของรังแขวนติดกับส่วนยอดของต้นกกสามเหลี่ยมใหญ่ซึ่งโน้มปลายหลายๆ ต้นเข้าหากัน ส่วนลักษณะของรังคอกพืชที่ขึ้นบริเวณรังนกกระจาบอกลายพบพืช 2 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์ของพืชที่ขึ้นปกคลุมรอบรังพบว่า กกสามเหลี่ยมใหญ่ (94.12) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ บัวหลวง (5.88) ตามลำดับ สอดคล้องกับค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ซึ่งพบว่า กกสามเหลี่ยมใหญ่

(96.71) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ บัวหลวง (3.29) ตามลำดับ ส่งผลให้กกสามเหลี่ยมใหญ่ (190.83) มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด รองลงมาเป็นบัวหลวง (9.17) ตามลำดับ ไข่ของนกกะจาบอกลาย มีสีขาว ไม่มีลวดลาย รูปร่างค่อนข้างกลม จากการศึกษารวไข่ของนกกะจาบอกลายจำนวน 16 รัง พบว่า นกประสบความสำเร็จ 10 รัง คิดเป็น 62.5% นกวางไข่ตั้งแต่ 2-5 ฟอง ต่อรัง โดยส่วนใหญ่่นกวางไข่จำนวน 3 ฟองต่อรัง

ขนาดไข่โดยเฉลี่ย	14.6 × 20.1	มิลลิเมตร (43 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	11.0	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	22.3	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	18.2	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	22.4	มิลลิเมตร
ไข่ที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	14.4	มิลลิเมตร (8 ฟอง ใน 11 ฟอง)
มีความยาว	19.4	มิลลิเมตร (4 ฟอง ใน 11 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มีค่ามากกว่าด้านยาวของไข่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่เท่ากับ 1.58 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่เท่ากับ 1.04 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่ด้านกว้างและด้านยาวมีความสัมพันธ์ในทางกลับโดยมีค่าเท่ากับ 0.13

นกกะจาบทอง (*Ploceus hypoxanthus*) สร้างรังระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม ในการศึกษาครั้งนี้พบ 5 รัง ในบริเวณที่มีน้ำลึกตั้งแต่ 15-25 เซนติเมตร น้ำลึกเฉลี่ยอยู่ที่ 21.4 เซนติเมตร จำนวนรังที่อยู่บริเวณที่มีระดับน้ำลึกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยน้ำลึกพบ 2 รัง ส่วนอีก 3 รังพบในบริเวณที่มีระดับน้ำลึกสูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับน้ำ โดยทั้งหมดเลือกทำรังในบริเวณพืชโพล์พ่นน้ำ ทำรังเป็นรูปทรงกลม มีทางเข้าอยู่ด้านข้าง โดยนกจะฉีกต้นกกสามเหลี่ยมใหญ่เป็นเส้นเล็ก ๆ แล้วนำมาสานกันอย่างประณีตกับกอของต้นกกสามเหลี่ยมใหญ่ ส่วนลักษณะของรังนกที่ขึ้นบริเวณรังนกกะจาบทองพบพืชเพียง 2 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์ของพืชที่ขึ้นปกคลุมบริเวณรังพบว่า กกสามเหลี่ยมใหญ่ (83.33) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ บัวหลวง (16.67) ตามลำดับ สอดคล้องกับค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ซึ่งพบว่ากกสามเหลี่ยมใหญ่ (99.06) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ บัวหลวง (0.94) ตามลำดับ ส่งผลให้กกสามเหลี่ยมใหญ่ (182.39) มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด รองลงมาเป็นบัวหลวง (17.61) ตามลำดับ ไข่ของนกกะจาบทองมีสีขาว ไม่มีลวดลาย รูปทรงค่อนข้างกลม จากการศึกษารวไข่ของนกกะจาบทองจำนวน 5 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จ 4 รัง คิดเป็น 80% นกวางไข่ตั้งแต่ 2-3 ฟอง ต่อรัง

ขนาดไข่โดยเฉลี่ย	14.1 × 18.3	มิลลิเมตร (13 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	12.2	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	17.4	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	17.1	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	20.2	มิลลิเมตร
ไข่ที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	14.3	มิลลิเมตร (3 ฟอง ใน 13 ฟอง)
มีความยาว	18.4	มิลลิเมตร (2 ฟอง ใน 13 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มีค่ามากกว่าด้านยาวของไข่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่เท่ากับ 1.20 และค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐานด้านยาวของไข่เท่ากับ 1.0 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่ด้านกว้างและด้านยาวมีความสัมพันธ์ในทางบวกโดยมีค่าเท่ากับ 0.52

นกกระตีดสีอิฐ (*Lonchura malacca*) พบรังในระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือนกรกฎาคม และกันยายน พบ 13 รัง โดยพบรังในบริเวณที่ไม่มีน้ำท่วมขังจนถึงบริเวณที่มีน้ำลึก 136 เซนติเมตร โดยระดับน้ำลึกเฉลี่ยอยู่ที่ 60.15 เซนติเมตร โดยพบจำนวนรังที่อยู่ในบริเวณที่มีระดับน้ำลึกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของระดับน้ำ 8 รัง ส่วนรังที่อยู่บริเวณที่มีระดับน้ำลึกสูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับน้ำพบ 5 รัง โดยทั้งหมดเลือกทำรังในบริเวณพืชไผ่ลั่นพ้าน้ำ สาขารังแบบลูกบอลบนกกสามเหลี่ยมใหญ่ โดยวัสดุที่นกใช้ทำรังคือใบและดอกของต้นกกสามเหลี่ยมใหญ่ ใบเลา รวมทั้งหญ้าแพรกน้ำ ส่วนลักษณะของรังนกที่ขึ้นบริเวณรังนกกระตีดสีอิฐพบพืช 3 ชนิด เมื่อวิเคราะห์ค่าความถี่สัมพัทธ์ของพืชพบว่า กกสามเหลี่ยมใหญ่ (86.67) มีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ หญ้าแพรกน้ำ (6.67) และหญ้าปล้อง (6.67) ตามลำดับ สอดคล้องกับค่าการปกคลุมสัมพัทธ์ซึ่งพบว่า กกสามเหลี่ยมใหญ่ (92.38) มีค่าการปกคลุมสัมพัทธ์สูงสุด รองลงมาคือ หญ้าแพรกน้ำ (4.08) และหญ้าปล้อง (3.85) ตามลำดับ ส่งผลให้กกสามเหลี่ยมใหญ่ (178.74) มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด รองลงมาเป็นหญ้าแพรกน้ำ (10.74) และหญ้าปล้อง (10.51) ตามลำดับ ไข่ของนกกระตีดสีอิฐมีสีขาว ไม่มีลวดลาย ไม่มีทรงกลม จากการศึกษารังวางไข่ของนกกระตีดสีอิฐจำนวน 13 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จเพียง 3 รัง คิดเป็น 23.1% ไม่ประสบความสำเร็จ 76.9% เนื่องจากไข่ของนกหายไปจากรังโดยไม่ทราบสาเหตุ ลูกนกหายไปจากรัง 1 รังและแม่นกตายจากรัง 1 รัง นกวางไข่ตั้งแต่ 5-8 ฟอง ต่อรัง

ขนาดไข่โดยเฉลี่ย	12.2 × 16.8	มิลลิเมตร (39 ฟอง)
ขนาดความกว้างของไข่น้อยที่สุด คือ	9.6	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	16.7	มิลลิเมตร
ขนาดความยาวของไข่น้อยที่สุด คือ	14.1	มิลลิเมตร
มากที่สุด คือ	26.1	มิลลิเมตร
ไข่ที่พบส่วนใหญ่มีความกว้าง	12.1	มิลลิเมตร (4 ฟอง ใน 39 ฟอง)
มีความยาว	17.1	มิลลิเมตร (5 ฟอง ใน 39 ฟอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ด้านกว้างของไข่มีค่าน้อยกว่าด้านยาวของไข่ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกว้างของไข่เท่ากับ 1.4 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านยาวของไข่เท่ากับ 2.0 เมื่อทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดไข่ด้านกว้างและด้านยาว มีความสัมพันธ์ในทางกลับโดยมีค่าเท่ากับ 0.35

สรุปผลการศึกษา

จากการสำรวจการสร้างรังวางไข่ของนกในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ พบนกสร้างรังวางไข่จำนวน 367 รัง โดยพบชนิดนกทั้งสิ้น 19 ชนิด แยกตามหลักอนุกรมวิธานได้ 5 อันดับ 12 วงศ์ 16 สกุล ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นนกประจำถิ่น มีเพียงนกแอ่นทุ่งใหญ่เพียงชนิดเดียวเท่านั้นที่เป็นนกอพยพเข้ามาเพื่อสร้างรังวางไข่ในประเทศไทย ชนิดนกที่สำรวจพบมากที่สุดคือ นกกอไก่ นกตีนเทียน และนกกอแจว ตามลำดับ นกส่วนใหญ่สร้างรังวางไข่ในช่วงฤดูฝน โดยเดือนพฤษภาคมสำรวจพบจำนวนรังและชนิดของนกที่สร้างรังวางไข่มากที่สุด พบมากถึง 12 ชนิด รองลงมาคือเดือนกรกฎาคมและมิถุนายน ส่วนเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมีนาคมสำรวจไม่พบรังของนกชนิดใดเลย สภาพถิ่นที่อยู่อาศัยที่นกเลือกสร้างรังวางไข่มากที่สุดคือบริเวณพืชไผ่ลั่นพ้าน้ำ รองลงมาเป็นบริเวณชายฝั่งและทุ่งหญ้า

ในการศึกษารังนี้พบว่านกประสบความสำเร็จในการสร้างรังวางไข่ 17 ชนิด ไม่ประสบความสำเร็จ 2 ชนิด คือนกเป็ดแดง และนกยอขาวทางแพนลาย จากการติดตามรังของนกชนิดต่างๆ ที่สำรวจพบทั้งหมด 367 รัง พบว่านกประสบความสำเร็จในการสืบพันธุ์เพียง 41 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนรังนกที่สำรวจพบทั้งหมด นกไม่ประสบความสำเร็จในการสืบพันธุ์ 33 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนรังนกที่สำรวจพบทั้งหมด และอีก 22 เปอร์เซ็นต์ไม่สามารถระบุสถานภาพได้อย่างแน่ชัด โดยสาเหตุที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการสืบพันธุ์มักเกิดขึ้นในช่วงที่แม่นกมีการสร้างรังและวางไข่แล้วแต่ไข่ของนกหายไปจากรังโดยไม่ทราบสาเหตุถึง 41 เปอร์เซ็นต์ และรังนกถูกน้ำท่วม 32 เปอร์เซ็นต์ ส่วนสาเหตุอื่นๆ เช่น นกทิ้งรัง ไข่ของนกถูกสัตว์อื่นเจาะกิน นกสร้างรังเสร็จแล้วแต่ไม่วางไข่ รังของนกหายไป วัวเหยียบรังนก ลูกนกตายคารัง ลูกนกหายไปจากรัง และพบ 1 รังที่แม่นกตายอยู่ในรัง

เอกสารอ้างอิง

- บุบผา อ่ำเกตุ. 2542. ความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของวัสดุที่นกใช้ทำรังกับสภาพถิ่นที่อยู่อาศัยของนกในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด จ.นครสวรรค์. ส่วนวิจัยสัตว์ป่า กรมป่าไม้. กรุงเทพฯ.
- วิรัชฤทธิ์ เลหาจินดา. 2528. ปักษีวิทยา เล่มที่ 1. พิมพ์ครั้งที่ 1. โรงพิมพ์อมรรการพิมพ์, กรุงเทพฯ.
- สถานีวิจัยสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด 2554. บัญชีรายชื่อนกที่พบในบึงบอระเพ็ด. กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. กรุงเทพฯ. (เอกสารโรเนียว).
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2546. ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงบอระเพ็ด. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ
- โอภาส ขอบเขตต์. 2541. นกในเมืองไทย เล่ม 1. สำนักพิมพ์สารคดี, กรุงเทพฯ.
- โอภาส ขอบเขตต์. 2542. นกในเมืองไทย เล่ม 2. สำนักพิมพ์สารคดี, กรุงเทพฯ.
- โอภาส ขอบเขตต์. 2543. นกในเมืองไทย เล่ม 3. สำนักพิมพ์สารคดี, กรุงเทพฯ.
- โอภาส ขอบเขตต์. 2544. นกในเมืองไทย เล่ม 5. สำนักพิมพ์สารคดี, กรุงเทพฯ.
- Lekagul, B. and P.D. Round. 1991. A Guide to the Bird of Thailand. Saha Karn Bhat. Co. Ltd., Bangkok.
- Sanguansombat W. 2005. Thailand Red Data: Birds. Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning, Bangkok, Thailand.

ภาคผนวก

ตารางที่ 1 ถูกล่าสร้างรังวางไข่และจำนวนรังของนกในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงบอระเพ็ด

ลำดับ	ชนิดนก	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวน
1	เป็ดแดง													14
2	กะปูดเล็ก													1
3	อัญชันคิ้วขาว													12
4	อีโก้ง													70
5	โป่งวิด													8
6	อีแจว													39
7	พริก													30
8	ตีนเทียน													63
9	กระแตแต้แว๊ด													2
10	แอ่นทุ่งใหญ่													26
11	เป็ดผีเล็ก													33
12	ยางไฟหัวดำ													7
13	ยางไฟธรรมดา													21
14	ยอดข้าวหางแพนลาย													2
15	กระจับหนูสีเรียบ													1
16	หางนาค													4
17	กระจาบอกลาย													16
18	กระจาบทอง													5
19	กระตีดสีอิฐ													13